JOHAN A LYBECK

Svar till Pekkarinen

Pekkarinen har helt rätt i att jag i min artikel främst behandlade argument mot devalveringar/deprecieringar och inte tillfyllest tog upp möjligheterna till en uppskrivning av växelkursen. Många läsare tyckte nog att artikeln var lång nog ändå!

Låt mig därför i korthet ge några argument även mot en användning av växelkurserna i syfte att bromsa den effekt som den utländska inflationen via import och export har på den svenska inflationstakten.

För det första tror jag att en aktiv växelkurspolitik med revalveringar riskerar att skapa förväntningar att växelkursen även kan justeras i den andra riktningen om så skulle behövas. I så fall måste man antingen skapa en sådan tilltro till valutans styrka att devalveringsförväntningar aldrig uppstår, vilket torde vara omöjligt, eller övergå till ett växelkurssystem som är symmetriskt med hänseende på de risker som uppstår för spekulanterna, dvs helt flexibla kurser. Jag ser hellre att Sverige inför helt rörliga växelkurser än bedriver en s k aktiv växelkurspolitik, men skulle föredra att man avstod från bådadera med de argument som framfördes i min artikel.

Mitt andra motargument mot reval-

veringar har att göra med asymmetrin i prisbildningen. Vid en devalvering kommer vi, enligt min mening, förr eller senare få en sådan ökad inflationstakt att hela värdet av devalveringen äts upp. Vid en revalvering är det däremot ingalunda säkert att prisnivån på sikt faller med hela värdet av revalveringen. Demonstrationseffekter, förväntningar med mycket mera kan göra att det är svårt för ett litet land som Sverige att undvika omvärldens inflationstakt, även om vi med hjälp av en revalveringspolitik tar bort eller minskar den inflationsimpuls som kommer via utrikeshandelspriserna.

För det tredje måste man tänka på dynamiken i det ekonomiska systemet, och återigen är det förväntningarna som betyder mest. Om man *från början* befinner sig i en gynnsam situation med positiv bytesbalans och lägre inflation än omvärlden kan man *bevara* den situationen med hjälp av revalveringar. Västtyskland och Schweiz är de självklara exemplen och kanske hade även Sverige hört till dem om vi hade revalverat 1973—74 som många ekonomer ansåg. Men man kan inte *skapa* en sådan förmånlig sits genom att börja revalvera, vilket synes vara förutsättningen bakom Långtidsutredningen 1980 i sin reviderade form *Tillväxt eller stagnation*, vari en årlig revalvering visar sig vara den enda möjligheten att uppnå skatteöverenskommelsens magiska inflationstal på 5,5 procent. Revalveringar av den typen tror jag inte är vare sig möjliga eller önskvärda.

Slutsatsen är att växelkursförändring — åt endera hållet — kan vara nödvändigt som en sista utväg, men innan dess bör man ha sökt intern anpassning. Kanske borde därför kronan anslutas till det europeiska valutasamarbetet EMS som en gest för att visa att en femte svensk "engångsdevalvering" inte är ett alternativ i den ekonomiska politiken.

Referenser

Tillväxt eller stagnation. Avstämning av 1980 års Långtidsutredning *SOU 1982:14.*